

ISTRICA THEBAIS

Povodom donjeg epigrama *Franja Božičevića* (Franciscus Natalis), štampanog u *Zborniku* u proslavu petstogodišnjice rođenja *Marka Marulića* 1450—1950 (Djela Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, knj. 39), 26:

IN LAUDEM DAVIDIADOS MARULIANAE

Aeneis in toto memorabitur orbe perennis
Tolleturque tuum nomen ad astra, Maro.

Istrica Maeonio vivet dictamine semper
Thebais: aeternum Status inde viget.

5 Nec minus has inter Davidias alma nitebit;
Et si non primus, Marce, secundus eris.

objavio je akad. N. Majnarić pod gornjim naslovom jedan prilog u prvom broju ovog časopisa (p. 25—28), u kome je prvi primetio da lekcija *Istrica* nije na svome mestu. On je pisao:

„... po čemu bi ep Tebaida bila istrička? Ni po čemu, jer nije ni u kakvoj vezi ni s Istrom niti s Istranima. Bit će dakle, da lekcija *Istrica* nije ovdje na mjestu. Ja mislim, da bi je valjalo zamijeniti lekcijom *cyclica*, a podupirem tu misao time, što se taj ep u potonjoj starini *doista nazivao* κυκλική Θηβαΐς ... za razliku od Antimahove i Antagorine Tebaide, i što takvu zamjenjivanju nema nikakve smetnje ni s metričke strane. Griješku zacijelo nije skrivio učeni pjesnik Franjo Božičević (*Franciscus Natalis*), nego neki potonji prepisivač, kome riječ *cyclica* nije više bila jasna, pa ju je lako preveo u *Istrica* [(c)yc-lica : ist-rica]“ (26).

Međutim u autografu *Franja Božičevića* (Gradska biblioteka u Splitu), f. 93r, ne stoji ni *Istrica*, ni *Cyclica*, već *Tetrica*.

U latinskom pismu toga doba majuskulno *T* pisalo se kao moderno *I* (bez desne polovine horizontalnog kraka), tako da će ih laik lako pobrkati. A upravo takav laik bio je načelnik splitski *Vinko Milić*, koji je iz gornjeg autografa prvi objavio dvje Marulićeve i šest Božičevićevih pesama, među njima i naš epigram¹⁾. On je u v. 3 pročitao *Istrica* (isto onako kao što je

1) Prigodom proslave četiristogodišnjice hrvatskog umjetnog pjesništva začetnikom vlastelinom Markom Marulom 1501—1901. Dvije nje-

u v. 6 umesto *Quod* pročitao *Et*). Grešku, dakle, nije skrivio „neki potonji prepisivač, kome riječ *cyclīca* nije više bila jasna“, već moderni čitač-amater. (A sigurno je da je Milić čitao iz gornjeg autografa, jer ne zna za zadnja četiri lista, koja taj rukopis tada nije ni imao).

Priređivači *Zbornika Marka Marulića 1450—1950*, JAZIU, nisu zagledali u Splitski rukopis, nego su tekst Marulića i Božičevića jednostavno prepisali iz Milića²⁾.

Tetrica ne samo da dobro pristaje uz *Thebais*, nego je to i Božičevićev omiljeni epitet, koji on često upotrebljava:

f.	c.	v.	<i>tetricus</i> 3
21r	XIX	28	noverca
25v	XX	21	tyrannus
31r	XXVI	77	nubes
38v	XXXI	39	regio
67r	XLVI	183	tempus
72r	L	44	nex
92r	LX	39	Lachesis
95v	LXIX	10	fatumi
101v	LXXIX	116	conditio.

Beograd.

M. Marković.

ZUSAMMENFASSUNG

M. Marković: ISTRICA THEBAIS

In der *Hs.* (*Francisci Natalis Carmina*, f. 93r) steht weder *Istrica* (V. Milić, 1901, und *Zbornik Marka Marulića*, JAZIU, 1950), noch *Cyclīca* (N. Majnarić in „Živa antika“ I (1951) 1, 25—28), sondern *Tetrica*.

Der Lesefehler *Istrica* ist leicht paläographisch zu erklären (16. Jh.). *Tetricus* ist ein beliebtes Beiwort *Natalis*'.

gove latinske pjesme još neizdane, obielodanjuje *Vinko Milić*, načelnik splitski. Splitska društvena štamparija (G. Laghi), II izd. 1902, p. 1—32.

²⁾ U to je lako uveriti se:

vv.	MS f. 78v—81r	Milić ²⁾ 15 s.	Zbornik 18—22
17	viridentis	viridentis	viridentis (!)
24	sive	sint	sint
31	quam	quod	quod
33	vobis	nobis	nobis
49	quam	qui	qui
51	quaecumque	quoscumque	quoscumque
74	patriae	praemia	praemia
75	tamen	tam	tam
86	salutetur	salutatur	salutatur
88	tamen	tum	tum

U v. 13 i Milić i *Zbornik* imaju bez ikakvog smisla *oris*, umesto *horis*. MS f. 84r, v. 4, ima *quandoque*, a Milić i *Zbornik* (12) *quondam*. Uz to su u *Zborniku* greškom propuštena dva stiha (v. 5—6)! *Itd.*